

Postul nu este lăsat să omoare omul

Unii nu postesc deloc, alții postesc o săptămână sau câteva zile, iar alții, o săptămână la început și o săptămână la sfârșit. Fiecare își va lua plata după ostenețele sale. Dar cei care postesc, adeseori se mai și incurcă în înțelegerea postului. Unii postesc ajunând mai ales vinerea - și e foarte bine. Pentru că postul și ajunarea dau bun prilej organelor noastre celor dinlauntru să se repare - aceasta "uzina" care suntem noi înșine și care merge așa, ca un automat: de pilda, nu ne dam seama când se transformă pâinea în energie. Și când postim, se bucură tot launtrul nostru, ne spune "mersi", pentru că se reface aievea. Asadar, cine ține post cu regularitate își face el însuși foarte mult bine.

Este la câte unii această panică: "Dacă nu mananc, mor, ameteș!" Nu-i adevărat. Postul armonizează și învioră tot launtrul nostru. Postul creștin, supravegheat și ținut cu înțelepciune, este recomandat de sfinții Parinti, iar unii din ei aveau studii de medicină înaltă și ei urmăreau să ne facă nouă bine, nu să ne chinuiască. Așa că toate au fost rânduite cu foarte multă luciditate și pricepere.

Postul trebuie să fie luminat, consimțit de bună voie, nu cu ciuda, ci să fie ca o bucurie. Nu un post cu ciuda sau ținut de frică, pentru că atunci stomacul resimte postul ca o mare suferință, iar mintea culege numai matraguna și numai raută. Dumnezeu nu vrea un astfel de post. Este un post netrebnic, cu adevărat, atunci când postește această aparatul fizică, iar sufletul se revoltează. Nu așa! Dumnezeu vrea ca totul să fie global, armonios; să postească și trupul, dar să postească și sufletul, și atunci e postul cu adevărat binefacător. Să se bucure și cele dinlauntru și să nu se revolte gura și limba ca le-am pus la post.

Sfântul Timotei, ucenicul sfântului apostol Pavel, nu stia cum să se chinuiască mai mult, ca să-și stăpânească patimile. Manca numai pâine, apă și fructe - nu numai în post, ci tot timpul - și slabise foarte rău. Sfântul Pavel, care stia suferința lui, îi scrie să bea și puțin vin, nu numai apă, din pricina deselor sale slabiri. Desigur, sfântul Pavel îi scria puține cuvinte, însă Timotei înțelegea foarte mult din ele, din aceste cuvinte puține. Sunt în bibliotecă cărți mari, volume groase, cu foarte multe pagini și pe măsură ce le parcurgi, te atrag întorsăturile de fraze, cuvintele frumoase, dar când strângi în mână, vezi cum curge tot, nu ramai cu nimic - adică ai foarte puțin folos din această literatură profană. Sfânta Scriptură însă este înțelepciunea cea mai înaltă și deseori, un singur loc, un singur cuvânt din Biblie ne poate lumina pe deplin. Sunt mari sfinți care au urmat un singur cuvânt din Biblie: "Vinde tot ce ai și urmează-mi Mie" - sfântul Antonie cel Mare, de pilda, sau sfânta Paraschiva. Le-a rămas în minte și în inimă un text sau o fragment de text din sfânta Scriptură și acest text a "ars" în inimă lor, ca unjaratec, toată viața - și pe acesta l-au urmat și s-au mantuit.

În epistola sa către Timotei, sfântul Pavel scrie cuvinte de o gingașie rară. Ce poate fi mai dragă decât faptul că sfântul Pavel, care era așa de prins cu atâtea treburi, se îngrijeste de sănătatea ucenicului său? Și îi scrie cu multă delicatete și curăție launtrică. Timotei era bolnavicios din firea sa și își stricase stomacul și sfântul Pavel îi scrie: "Nu bea numai apă" - asta înseamnă că până atunci bause cu adevărat numai apă. Altădată spune: "Eu am trimis la voi pe Timotei, iubitul și credinciosul meu fiu" - aceste cuvinte arată vrednicia lui Timotei. Și Timotei n-ar fi fost așa vrednic, dacă ar fi fost rob de trup; dar el, tanăr cum era, în chilia lui, întipărea în sine toate faptele bune pe care le făcea sfântul Pavel. Desi era foarte tanăr, purta același jug cu sfântul Pavel. "Nimeni să nu-l disprețuiască pe Timotei, căci el urmează Legea Domnului, ca și mine; și ca un tata cu fiul său, așa împreună cu mine a slujit el" - spune sfântul Pavel. Timotei însă continua să postească înainte, cu toată asprimea. Și nu făcea ca aceia care, după ce postesc, încep să zică: "Ce să mai postesc de-acum? Mi-am omorât trupul și l-am biruit pe diavolul. De-acum de ce să mai postesc?" Timotei nu zicea așa, ci cu cât erau mai mari meritele sale, cu atât mai mult se nevoia; și aceasta, desigur, a învățat tot de la sfântul Pavel.

Vă atrag atenția asupra unui cuvânt. Sfântul Pavel nu-i scrie: "bea vin", ci "puțin vin", adică numai cât e de trebuință pentru a alunga boala trupului, și nu pentru a îngădui boala sufletului, nici pentru a întărâta patimile. Căci vinul, frați creștini, sfarsește energia organismului. Vinul e lasat de Dumnezeu să-l întrebuintăm cu măsură, nu oricum. Betivul e un mort viu, are cerul cu desăvârșire închis. Betivii nu pot deveni împărații cerurilor; sfântul

Pavel ne spune asta.

Frați creștini, din cele spuse în seara aceasta, as vrea să ramaneti macar cu două gânduri și anume: un post cumpatat; și după un post aspru, să mâncați puțin. Unii postesc toată ziua, ajunează, și seara mananca cât ar fi mâncat toată ziua și apoi toată noaptea le e rău. Este și un cuvânt în popor: "Crăciunul satulului, Pastele fudulului" - adică acum se taie bietii porci și mâncăm și ne îmbuimăm cu toate după post, mâncăm pentru tot postul cu un fel de răzbunare și ne vatămăm trupul (...). E nevoie de post cu adevărat, frați creștini.

Dar un post aspru se împletește cu rugăciunea și cu meditația, și mai ales să-ți postească și gura în timpul postului. Sunt oameni care fac din această ravna a postului un ideal. Și ferice, cu adevărat, de cei ce merg pe această cale frumoasă și cu adevărat vrednică, calea postului! Numai să fie dusă cu statornicie și răbdare, pentru că este o cale spinoasă, frați creștini, și totdeauna vei avea de suferit pe această cale. Și sfinții au suferit foarte mult, totuși, fără nici o excepție. Iar dacă cineva ajunge la varful faptelor bune și apoi se ademenește și cade, caderea lui e mare, pentru că îi tulbură pe toți. Sfântul Timotei știa că are nevoie de un frau pentru tinerețea lui - căci tinerețea aceasta de multe ori se prefăce într-un fel de flacăra și cuprinde totul în jur. De aceea, sfântul Timotei se îngrădea din toate părțile, ca să stingă această flacăra a pacatului. Și el nu parasea nici cum lucrul lui Dumnezeu, ci cu tot postul lui aspru, acum era la Efes, acum la Corint, sau pe mare, sau în alta parte, oriunde era învățatorul său, sfântul apostol Pavel. Totuși matii sfinți au fost bolnavi, frați creștini. Începând de la sfântul Pavel, care avea mereu nevoie de sfântul Luca, sau sfântul Ioan Gura de Aur care vomita mereu și nu putea mânca niciodată cu altcineva la masă, din pricina acestei slabiciuni... sfântul Nicolae care avea picioarele ranite și um - fiate, de la minele de plumb din Asia Mică, unde a fost deportat...

Totți sfinții, fără excepție, au primit suferința în trupul lor, ca pe un ghimpe care îi ajută să fie mereu cu mintea la Bunul Dumnezeu; de aceea ei primeau cu foarte mare bucurie aceste suferințe. Iisus însuși a suferit acest drum al suferinței, a călătorit pe drumul Crucii și picioarele Lui au netezit asprimea căii, au făcut-o mai lesnicioasă celor ce vor merge după El.

Țineți seama de toate acestea, frați creștini. Luați-vă în serios propria viață, pentru că o dată îi este dat omului să traiască și după moarte vine judecata - spune sfântul Pavel. Dacă noi vorbim numai despre aceste lucruri și le laudăm cu gura, dar nu le facem, e ca și cum am vedea în vitrina unui magazin o mâncare foarte bună, dar nu o putem lua, pentru că este un geam între noi. Așa este și cu această neaplecarea spre poruncile lui Dumnezeu, spre lucrarea lor. Să facem, frați creștini. Dumnezeu să ne ajute să facem, să negresim, ne vom bucura de roadele și sporul cel duhovnicesc. Amin.

Postul e înainte de toate, înfrânare, frați creștini. Pentru că dacă nu mananci de dulce, dar mananci de post mai mult decât trebuie și mananci și o mâncare foarte bine gătită, acela nu mai este post.

Noi astăzi nici nu mai bagăm în seama poruncile lui Dumnezeu, dar pentru acest dispreț grozav față de poruncile Lui, fără îndoială că vom fi aspru judecați. Noi, cei de azi, ne-am obraznicit, suntem "evoluați"...

În post contează foarte mult să vă iertați unul pe altul. Postul n-are nici o valoare când ai neceaz pe cineva și nu te poți împăca cu el. Poti să mori de foame, nu are nici un rost postul tău, până când nu te împaci cu celălalt. Dar nu așa, o împăcare de politete, ci iertare din inimă. Nu așa, ca "da, eu n-am nimic cu nimeni". Asta nu e iertare. Să vă iertați unul pe altul din toată inima, numai atunci postul va fi cu adevărat de folos. Unii nu-și vorbesc cu anii, dar postesc fiecare post. Văi de postul lor... Asemenea persoane trec pe deasupra gurii iadului, duc cu ei un fel de zbucium cumplit și dincolo îi asteaptă acest foc cumplit al conștiinței vinovate.

Nu vă temeți de post. Postul nu e lasat să omoare omul, ci să potolească patimile din noi. Dacă ești bolnav și postești, de cele mai multe ori te vindeci prin post. Și dimpotrivă, dacă mananci prea bine, poți fi oricat de sanatos, îndată te distrugi. Și apoi să nu uitați că postul nu înseamnă numai post de mâncare, ci să te abții de la tot ceea ce simți că nu-ți este de folos: de la o plăcere vinovată, de la un roman nepotrivit.

În comunitățile în care trăim, când pleacă unul afară, totuși ceilalți tabără pe el și îi spun toate greselile și uita că, oricat de rău ar fi cineva, are și niste lucruri bune. Dar se uita acest amanunt și se spun numai cele rele. Și gresim osândind pe altul, și spurcăm postul nostru cu acest pacat, și ne adunăm pacate grele în fața lui Dumnezeu. Pentru că atunci când judeci pe altul, intri cu obraznicie în drepturile lui Dumnezeu, El e judecătorul. "Cine ești tu, să judeci sluga străină?" Ce folos ca nu mananci carne, dar mananci cinstea fratelui tău? Sau dai averea la saraci, dar tu ești plin

de ură?

Să avem grijă, așa cum v-am spus, să postim și cu limba, frați creștini. Noi avem gura, cu care facem foarte multe greseli de neiertat. Sfântul Iacov spune așa: "Cine-și pazeste limba și nu spune lucruri gresite, acela e barbat desăvârșit". Mare e războiul purtat de limba - limba aceasta cu care vorbesc și eu acum. Și apoi nu uitați că vom da seama de orice cuvânt desert - așa ne avertizează Mantuitorul. E cumplit: vom fi puși în fața cu toate cuvintele noastre. De aceea spun sfinții Parinti că limba are două garduri în fața, ca să-o poți stăpâni: dinții și buzele. Când spune prostii, muscă-o în așa fel încât să curgă sânge. Pedepsește-ți limba, ca să scapi tu de pedeapsa cea veșnică. Ar trebui să ne controlăm fiecare cuvânt pe care-l spunem, pentru că fiecare are rostul lui în viața noastră sau în viața altora. Nu-ți învinui numai limba, ci și cum ea ar merge fără cap și fără minte... S-o strunim noi, să-i poruncim noi ce să spună, nu să ne scuțăm ca "am scăpat din vedere ceea ce am spus", nu dați vina numai pe limba. Încea o dată, nu uitați că postul este și al gurii. Sunt vorbe de aur, vorbe de argint, dar cele mai multe sunt vorbe goale. Nu uitați indemnul: "Cuvântul vostru să fie dres, cu sare...". Așa că aveți grijă la capitolul "barfa". La noi, așa se procedează. Când lipsește cineva din birou, chiar pentru o clipă, în urmă e anulat cu totul de ceilalți, nu mai e bun decât de scuipat când se întoarce... Să nu fie, frați creștini. Marile călătorii sunt întotdeauna cele interioare. Pentru că în călătoriile exterioare, în timpul nostru, sunt foarte multe înlesniri - de pilda putem merge foarte comod și putem parcurge drumuri mari într-un interval de timp foarte scurt. Sunt însă călătorii interioare în care avem de luptat cu noi înșine, așa cum, de pilda, în Athos, ca să mergi de la o mănăstire la alta, te strecoari pe niste cărări și cărările astea săut de o parte și de alta niste arbusti mici, cu foarte multi spini - și dacă mai și plouă, pe de o parte te uda ploaia sau roua, iar pe de alta parte te zgărie spinii care te împing pe toate cărările acestea înguste. La Athos nu prea călătorim, însă călătorim cu totii pe o cale foarte îngustă, plină de spini, cu piedici de tot felul. Să ne gândim câte piedici avem când vrem să facem o faptă bună, câte târguieli nu facem noi cu noi înșine, când vrem să facem o milostenie: cât îi dam? Mai puțin, ca avem și noi nevoie... Sau cât trebuie să ne luptăm ca să ne stăpânim de la niste patimi! Cât de greu ne vine să ne hotărâm la această călătorie, fără să stăm pe loc, ci să mergem numai înainte! De aceea spun că marile călătorii sunt cele interioare - mai ales aceste târguieli cu noi înșine, pentru fapta cea bună.

Această randuială a postului este tot o călătorie pentru fiecare din noi, un timp de luptă cu noi înșine. Pentru că cea mai cumplită luptă este cu noi înșine, nu cu alții, frați creștini. Noi pe altul îl biruim repede sau îl înalțurăm, mai ales dacă suntem mai voinici - îl desfiintăm repede pe dușmanul nostru, însă cu noi înșine suntem tare delicăți, ne este tare mila de noi și găsim toate argumentele ca să ne crutăm pe noi înșine. Postul este lasat ca o arena în care trebuie să ne luptăm cu fiarele din noi, cu spinii din noi, cu rautatea din noi - și e foarte greu să te biruiesti pe tine însuși.

Și într-o asemenea călătorie launtrică, ne este absolut de trebuință o faptă bună care, dacă o împlinim, este egală cu eliberarea noastră launtrică: adică să ne iertăm unii pe alții. Pentru că în această călătorie spre înviere, avem noi înșine nevoie de multă iertare de la Dumnezeu. Și dacă nu iertăm, nici noua nu ni se iartă și văi de sufletul nostru! Ne merg toate împotriva, chiar dacă ni se pare că mergem pe drumul cel bun; văi de sufletul nostru, dacă nu ne iartă și pe noi Dumnezeu! Când știi că seful tău e separat pe tine și urmează să te sancționeze, te temi și cauți să faci tot ce poți, ca să te ierte și să te pui bine cu el. Dar marele Stăpan al universului, când îl stim separat pe noi, la cine putem mijloci să ne ierte? Iar condiția iertării Lui, e să iertăm și noi. Este condiția pe care acest mare Stăpan o pune pentru fiecare dintre noi: "iertăți și vi se iartă"; "nu iertați, nu vi se iartă". Aceasta este problema iertării - foarte grea de multe ori, dar și foarte luminoasă, pentru că ea ne ajută la sporul cel duhovnicesc și "ne pune bine" cu acest mare și bun Stăpan al universului întreg. Ierti - ti se iartă.

Orice truda pentru luminare și mântuire presupune această condiție a pacii interioare. Căci asta înseamnă iertarea: pacea ta. Și nici nu se poate face rugăciune cu ciuda. Când te chinuie gândul că celălalt ti-a făcut rău, n-ai liniște în suflet și nu te poți ruga. Praful acesta care ustura și doare, stergeti-l de pe suflet și aruncați-l la căini... iertați, fraților, ca să puteți veni aici la rugăciune cu inimă deschisă și să vă întoarceți acasă cu pace în suflet. Și nu așteptați să vă ceară celălalt iertare. Nu, începeți prin a cere dumneavoastră iertare, pentru că este imposibil ca, oricat ar fi și celălalt de vinovat, să nu aveți și dumneavoastră o vina cât de mică... e imposibil...